

gümüşlük akademisi bahçeyazı okuma grubu

19.02.2022 izmir buluşması

ahmet büke

"mevzumuz derin / varamayan"

toplu değerlendirmesi

sema demirsoy (sunum ve moderasyon),

yazarı ve kitaplarını neden seçtim?

2019 yılı ekim ayında ahmet büke'nin "kumrunun gördüğü" öykü kitabını okumuştum daha sonra izmir kabuk kitabevi'nde "varamayan" ile ilgili söyleşiye katılmıştım. gümüşlük akademisi okuma grupları ile tanıştırmak istedim yazarımızı.

ahmet büke kendisini öykücü, romancı olarak değil hikaye anlatıcısı kimliğiyle tanıtmak istiyor. dedesi, ninesi, ailesinde birçok kişi hikaye anlatmış. o bunu yazarak yapıyor. anlatılmaya değer iyi hikayeler peşinde koşan bir yazar. kendisini iyimser bir kişi olarak ifade ediyor ve üretimlerini bu iyimserliğe bağlı görev bilinciyle severek yapıyor. eserlerinde içinde yaşadığı şehri mekan olarak seçiyor ve yeni çıkan yapıtlarında da şimdiye kadar mekan değişikliği olmamış.

"mevzumuz derin" romanını da daha önce salinger'in "çavdar tarlasında çocuklar" eserini tartışmış bir grup olarak devam niteliğinde bir gençlik romanı olsun diye seçtim.

nasıl anlatılmış anlatım unsurlarına dair

ahmet büke öykülerinin gelenekten faydalanan yenilikçi bir tarzı vardır. üslubu doğaldır. varamayan ahmet şaman simgeleri ve geçmişe dönüşlerle kahramanı tren yolculuğunda yol aldırırken okurları da zamanda yolculuk etmektedirler. yazarımız kahramanla aynı isimdedir. belki de edebiyat dünyasında kendi sınırlarını aşmak isteği ile böyle bir kurgu oluşturmuştur.

yöresel sözcükler ve yeni sözcükler kullanarak dilde zenginleşmeye katkı sunmaktadır. örneğin;nöbetgah sözcüğü gibi.

"eski ağrı" öyküsünde oğlunun acısıyla dertlenen annenin tanrı ile oğlu arasında vahşi hayvanlardan yardım dilemesi şamanik simgelerle örülmüştür. "ateşe ne diyelim" öyküsünde kurtlar türk halk kültüründen gelen unsurlardır. dede korkut destanından esinlenilmiştir. geri kalan kısa öykülerde de yoksulluk, yersiz yurtsuzluk, günahkarlık, ölüm, sevgi, işkence, masumiyet izleklerini okurken yazarımızın anlatıda tınıyı yakalamayı başardığını farkediyoruz.

"mevzumuz derin" birinci tekil şahıs anlatısıdır. izmir denizi, mahaleleri, dükkanları, çok konuşan insanları ile anlatılırken dedesi romanda evrensel bir dede tiplemesine dönüşmektedir. bedrettin'in sorunu aidiyet duygusu, bir yere ait olmak, bir gruba ait olmak, bir şeylere tutunmak sorunu yeni nesil bireyin evrensel sorunudur. dönem oniki eylül dönemi ve okura bu dönemi de sorgulatmaktadır kitap.

yazar ve kitaplara dair bütüncül değerlendirmeler

"varamayan ahmet" borlulu ahmet'in annesine kavuşamamasının öyküsüdür . kahvehanedeki paşaların fotoğrafı okuru 12 eylül dönemine de götürmektedir

"eski ağrı"da dertli anne oğluyla tanrı arasında zihnine gelen düşüncelerden sıyrılmak için şifayı doğada bulacağını bilir.

"ateşe ne diyelim'de meryem'e yeni dişil ve anaç bir yorum getirmektedir ahmet büke.

"sevdiğimiz insanlar sevdiğimiz kediler""de leyla isimli kaybedilenlere selam gönderen bir anlatı vardır.

"mevzumuz derin" yeni nesil bir gencin büyüme, farkındalık kazanma yolculuğunu ele alıyor. bu roman gibi gençlik romanlarının sayısı türk edebiyatında çok azdır. bu nedenle daha da önem kazanmaktadır.

ahmet büke günde bir saatini edebiyata ayırıyor fakat ön hazırlığını çok iyi yapıyor. yeni çıkan" deli ibram divanı" romanı için birbuçuk yıl ön hazırlık yapmış ve bir ayda kitabı yazmış. küçük bir ege kasabasında doğmuş. (manisa'nın gördes kasabası, 19 haziran1970 doğum tarihi)herkesin birbirini tanıdığı, ihtiyar teyzelerin hüküm sürdüğü, deli sayısının akıllılara yakın olduğu mahallelerde büyümüş. o zamanlar uzun ve karanlık gecelerde yaşanan elektrik kısıntıları nedeni ile erkekler kahvehaneye gider, mahallenin kadınları ve çocukları aynı evde toplanırmış. rum komşularla birlikte savaşa dair, işgal günlerine dair, iyi günlere dair eski günlerden söz edilir bu sözlü anlatım zenginliğinin içinde büyümesinin etkisi ile öykülerinde de çocukluğuna, geçmişine geri dönüşler yapmaktadır.

sözcüklerin hikayesinin peşinden gitmeyi seven bir yazardır. dil sade, duru, yaşadığı toplumun unutmaması gereken olayları hüznün ve ironi eşliğinde anımsatıyor ve boşlukları okurun tamamlamasını önemsiyor. onun dilinde ve kurgularında iyimserliğin haldun taner tarzı ironinin de fazlasıyla yer tuttuğunu görüyoruz. en olmadık yerde araya nüktenin girmesi gerçeğin tersten söylenmesi gibi.

ötekileştirilen bireyler eserlerinin önemli kahramanları. okurun bu bireylere olan önyargılarını kırmaya niyetli bir yazarla karşı karşıyayız.

ahmet büke, öykülerinde kişilerin ruhsal sorunlarının toplum sorunlarıyla bir arada oluşunu, sosyal ve ekonomik sistemin birey üzerinde müthiş bir baskı mekanizması kurarak onu nasıl ezip yok etmeye çalıştığını göstermektedir. birey-toplum ilişkisinin karmaşık yapısını, açlık, yokluk, yoksulluk, işsizlik gibi temel sorunların dip dalgası gibi toplumu sarsarken bireylerin dünyasında ne denli derin kırılmalar yarattığını okuyoruz öykülerinde. yazarımızın "insan, yaşam ve toplum"odaklı dünya görüşünün başarısını okuyoruz asıl olarak.

mustafa sütlaş,

ahmet büke'nin daha önce hiç kitabını okumamıştım. üstelik kendisiyle 6 haziran 2012'de bir arkadaşımın, gazeteci sevgili ayça örer'in evinde karşılaşmıştık. o zaman ismini duymuşluğum vardı ama o tarihte ne "mevzumuz derin", ne de "varamayan" yayınlanmamıştı. yayınlanan altı öykü kitabından ise hiçbirini okumamıştım. mevzumuz derin muhtemelen o sıralarda bir blogda tefrika ediliyor olabilir ama ondan da haberim yoktu.

dolayısıyla oldukça üretken bir yazar olmasına karşın bu kadar gecikmiş bir okuma yaptığım için ondan ve sevenlerinden özür diliyor, sevgili sema'ya da onun kitaplarını seçerek okumama vesile olduğu için teşekkür ediyorum.

"mevzumuz derin"

bir ergen gencin çok da ilginç olmayan bir dönem hikâyesini anlatıyor. "gecikmiş bir kayıp hikâyesi" demek belki daha doğru, çünkü anlattığı ergen bedrettin ya da bedo bu kaybını, henüz onun farkına varamayacak bir dönemde üç yaşında yaşıyor. büyüme sürecinde bu konunun gündeme gelmeişinin nedenleri ise annesi ve dedesi.

annesinin etkisi iki yönlü: ilki ona bir babanın yokluğunu hissettirmemeye çalışan biraz da erkek gibi olmuş bir anne olması. ikincisi ise konu gündeme geldiğinde elinde olmadan yaşadığı bir yoksunluk tablosunun bedo'yu endişelendirmesi ve o yüzden de gündeme geleceği her noktada bundan kaçınması.

dede ise bir baba olmadığının bilinciyle ama her dede için olduğu gibi torunuyla "arkadaş" olmayı başaran bir eğitimci olması nedeniyle, ona babanın yapacağı her şeyi elindeki tüm olanaklarla sunması.

romanda yası yaşanmayan bu kayıp başka bir kayıpla, 'gönlünün aktığı' bir arkadaşıyla yaşadığı 'imkânsız aşk'ına ulaşamamanın hissettirdiği eksiklik, yoksunluk duygusuyla birbirine karışarak yaşanıyor. bu süreçte bir eksikliğin tamamlanması süreci eş zamanlı olarak kyby bulmaya, ama sonra yeniden kaybetmeye, böylelikle yas sürecinin yaşanmasını ve tamamlanmasını sağlıyor. yasin yaşanıp olağan aşamalarının tamamlanarak hâlin kesinleşmesi bir şekilde bedo'nun 'erginlenme sınavı'na dönüşüyor ve sonunda bedo büyüyor, hâliyle de büyük lâflar etmeye başlıyor: "şu yaşımda iki şey öğrendim hayattan abi: devlet ve aile. kazdıkça dibi bulunmuyor bunların. " diyor.

buna karşılık ise arkadaşı barbo'yu konuşturan ahmet büke tarafından veriliyor:

"doğru diyorsun da zamanı gelince çoluk çocuğa kavuşmak lâzım yine de. "

bu iki cümle aslında romanın düşüncesini, amacını belki de ideolojisini ortaya koyuyor.

yazım özellikleri

büke'nin yazısına bakınca 'yerellik'in temel bir unsur olduğunu görüyorum. yerele dair ayrıntılar ve sergilediği unsurlarla büke bir 'mekân hikâyesi' de anlatıyor bize. mevzumuz derin'de bu mekân çok geniş bir coğrafyanın belki çok küçük parçası. bazı semtler, sokaklar ve buralardaki mekânlar. bu ayrıntılar onun yazısına bir sahicilik ve olabilirlik boyutu ekliyor ve anlatılan hikâyedeki diğer merak edilen yanlarla birlikte okumayı hem kolaylaştırıyor, hem de zevkli hâle getiriyor.

öte yandan büke çok sevdiği hikâye kurmayı genellikle 'küçük' ölçekte yapmayı yeğliyor. varamayan da çok daha net anlaşılan bu özellik, mevzumuz derin'in 21 ayrı bölümünün başlıkları okununca daha da belirginleşiyor ve bu anlatının da aslında küçük öykülerden oluştuğu görülebiliyor. dolayısıyla küçük olma niteliği büke'nin anlatılarının bence başat yanı.

ayrca küçük "durum"lar, küçük "an"lar, insanın önemsiz küçük "hâl"ler, kayda değer olmayan küçük "tutum"lar gibi gündelik yaşam içinde binlercesi bulunabilecek olaylar, hattâ olay bile denemeyecek ama yaşanan şeyler onun anlatılarında kendilerine yer buluyor.

büke'nin anlatma biçimi de "küçük" bence. çünkü çok az sözcükle anlatıyor ve anlatılarının içinde pek çok "boşluk" bırakmayı seviyor. o boşluklar ise okurun kurduğu okuma ilişkisinde hem merakı çoğaltıyor hem de katkılarına imkân veriyor.

ahmet büke söyleşilerinde de vurguladığı gibi 'geçmiş'i anlatmayıda çok seviyor. bunun bir belgeleme yanı var muhtemelen. ama bir de çoğunlukla ders çıkarma amacına yönelik bir sergileme kaygısı söz konusu sanki. bu bağlamda ayrıntıların çeşitliği ve derinliği pek çok başka izleğin, derdin, belki de derslerin kapısını açacak nitelikte. özellikle zamana dair çeşitli unsurlar da aslında onun eleştireliliğinin gerçekleşme düzlemleri olarak görülebilir. romanın sonunda söylediği lâfta yer alan "devlet" bu bağlamda eleştirilerin odağında yer alıyor.

büke'nin bu eleştireliliğinin dayanaklarından birisi de 'sorgulama' biçimiyle ortaya çıkıyor. bu sorgulama "çocukların bilmedikleri anlamadıkları konuları öğrenmek, anlamak ister" gibi sorulmuş sorularla oluşturuluyor. aslında hem naiflik, saflık hem de gerçekliği görünür kılmak gibi bir işlevi

var bu "çocukça sorgulamaların" ve okurun sempatiyle yaklaşmasının bir başka nedenini oluşturuyor.

ahmet büke'nin coğrafik yakınlık yanında yaptığı işin de benzerliğinden yola çıkarak bir anlamda belki de özdeşlik kurduğu belirtilebilecek bir kişinin sevgili yusuf atılğan'ın onun yazısında önemli bir yeri olduğunu düşündüm. mekânların, anlatılan kişilerin ve söyleyiş biçiminin benzerliği, kendisini her anlamda 'yakın' hissetmesi, belki de özenmesi hikâyeleri okunurken atılğan'ı bilenlerin dikkâtini çeken bir başka boyut.

ancak yazar olarak benzemeye çalıştığı bu niteliğe tam olarak ulaşmış ulaşmadığına dair net şeyler söyleyemiyorum. çünkü tek bir roman ve 12 hikâyesini okudum henüz. mevzumuz derin bir ilk uzun anlatı olarak, okuduğum diğer ergen gençlerin anlatıldığı başka yapıtlara, örneğin salinger'in "çavdar tarlasında çocuklar", burgess'in "otomatik protokal", forster'in "maurice", salome'nin "ruth", joyce'un "kahraman stephen" adlı romanlarıyla kıyaslandığında, ahmet büke'nin bu işin daha çok başlarında olduğu düşüncesini uyandırıyor bende.

varamayan ve diğer öyküler

"varamayan" adlı kitapta topladığı öyküler seçilen temalar ve anlatı özelliklerine göre, "mevzumuz derin"den daha yetkin metinler bence. burada son yayınlanan hikâye kitaplarından birisi olması bu yöndeki gelişimini göstermesi bakımından önemli. ama bu koşulda da, başta yusuf atılğan olmak üzere, gerek yerel başka hikâyeciler, özellikle de "kadın" hikâye yazarlarımızla, örneğin ondan çok daha genç bir yazar olan sevgili burçin tetik'in "annemin kaburgası" ya da yalçın tosun ile kıyasladığımda onlara yakın ya da daha üstün olduğunu söyleyemiyorum.

çok özen gösterdiği hissedilse de dilinde göza çarpan erilliğin bu yapıtlarda olmaması bakımından onun yerini ve konumunu belirliyor. ancak yaşı kırkları geçmiş olmasına karşın büke'nin gelecek vaadeden bir yazar olduğunu düşünüyorum.

bu noktada kitaba adını veren "varamayan" öyküsü gerek anlatım biçimindeki farklılıklar, gerekse içinde yer alan simge ve göndermeleri açısından farklı bir yere koymak gerektiğini düşünüyorum. bence bura uzun öyküde büke ile atılğan koşutluğu ve büke'nin bireysel varlık hikâyesinin de tartışıldığını düşünüyorum.

"varamama" hâli bir gerçekliğin saptanması, bunun hem kişisel özel, kendi gerçekliği açısından hem de bir toplumsal olgu olarak anlatılmak istenmesinin bu metnin temel özelliği olduğunu düşünüyorum.

ancak öyküde takıldığım ve üzerinde düşündüğüm konulardan birisi askerlik kurumuna dair toplumsal gerçekliğin, bir izlek ya da bir unsur olarak, hem de herhangi bir olumlu ya da olumsuz bir eleştiri söz konusu edilmeden dile getirilmesi beni çok düşündürdü. bu kurumun kimi 'iyi insan'lara özel bir vurgu yapılarak anlatılmasının büke özelindeki karşılığının ne olduğunu sorgulamama yol açtı. bunu düşünürken aklıma bu öyküyü bir askerlik dönüşü değil de, sıradan bir suçla çok uzun olmayan bir süre cezaevinde yatmış birisinin tahliyesi olarak anlatabileceği geldi. eğer öyle olsaydı acaba nasıl bir anlatı ortaya çıkardı diye düşünmeden edemedim. böyle düşününce aklıma izlediğim bir film geldi:

"7. koğuştaki mucize. " bu filmi geçen yıl 22 kasımda netflix'te izledim. mehmet ada öztek'in yönettiği, hakan karamahmutoğlu tarafından yapılan ve imdb puanı "8, 2" olan bu film güney kore yapımı "miracle in cell no:7" den uyarlanmış. filmde ele alınan olay milas'ın bafa'sında geçiyor ve yerel tüm unsurlar çok güzel ortaya konulmuş. biraz gelişim geriliği olan ve annesi ve küçük kızı ile yaşayan "memo" adından bir gencin hikâyesi anlatılıyor ve bu genç adam oradaki bir jandarma birliğinin komutanının kızının kazaen ölümüne neden oluyor. ancak kızı onun öldürdüğünü düşünerek jandarma komutanının sahip olduğu erki kullanarak yapılan yargılama sürecinde, gencin

idama mahkum edilmesi ve bu sırada cezaevinde geçen olaylar ve "memo"nun isamdan kurtulması anlatılıyor.

iki olaydaki asıl karakterlerin benzerliği doğrusu bir esinlenme olup olmadığı düşüncesini de aklıma getirdi ama bundan daha çok varamayan'daki "ordu/askerlik" kurumunun ifade ediliş biçimi ve bu şekilde anlatılmasını sorgulama gereği hissettim.

bu kitaptaki diğer öyküleri ise ele aldığı konular, onlardaki ifade biçimleri, ortaya koyduğu küçük yazma farklılıkları ve oyunları, öykülerin sonları ve özellikle de okurla kurmaya çalıştığı ilişki biçimleri kısalıkları nedeniyle genel olarak çok sevdim, bana iyi geldi ve vüsat o bener'in yayınladığı son öykü kitabı olan 'kapan' aklıma geldi.

Öznur İlhan,

Mevzumuz Derin kitabı gençlik romanı olarak kaleme alınmış ve yayınlandığı yıl Çocuk Ve Gençlik Yayınları Derneği tarafından yılın gençlik romanı olarak seçilmiş (2013)

Dilinin sadeliği, iyi kullanılmış merak unsurları ile rahat okunan bir kitap.

Kitabın baş kişisi üniversite sınavına hazırlanan genç Bedrettin. Belediye otobüs şoförü anne ve emekli öğretmen dededen ibaret ailenin çevresinde geçen sıradan günlük olaylarla kurulan öykü, giderek gizemli merak uyandıran bir hal alıyor.

Anne tedirgin, mutsuz, ayakta kalmak için sürekli ilaçlar kullanan, zaman zaman psikiyatri servisine yatmak zorunda kalan ama yine de oğluyla onu sıkıntıya sokacak kadar ilgili, işini düzenini sürdürmeye çalışan bir kadın. Dede okumaya meraklı, torununun eğitimi ile yakından ilgili, eşi yıllar önce ölmüş. Yaşamı, kitapları, sahaf arkadaşı, gelini ve torunu arasında geçen bir kişi.

Baba eksikliğinin acısını hep içinde duyan, hiç hatırlamadığı babasını merak eden genç, evde ondan hiç söz edilmemesine bir türlü anlam veremez.. Ne zaman babasını sorsa dedesi ona değişik masallar anlatıyor, annesi ise uzun uzun susuyor.

Annesinin bir seferinde “Büyük bir ormanda yolunu kaybetti” sözünden bir şey anlamıyor ama babasının kaybolmasına neden olan ormanları sevmiyor.

Yine annesi yeterince büyüdüğü kanısıyla “babam bir gemi kazasında öldü” dedikten sonra da denizi sevmez oluyor. Kitapları çok seviyor. Eksikliğini duyduğu her şey için sığınağı kitaplar oluyor.

Günlük hayatta geçen sıradan olaylar içinde ergen acımasızlığının, başarı kavramının sorgulandığını görüyoruz.

“Gözünü son noktaya dikmek, iman tahtanı hırslı nefesinle doldurup boşaltmak, gerektiğinde birilerini patikadan itivermek, ya da senden önce düşenlerin kemiklerine basıp devam etmek ya da hemen ardında dengesini kaybedenlere zorunlu doğal seleksiyon bakışları atmak... ne gerek var buna! Yatay olsak mesela .Çayırın neredeyse her noktasında eşit olan yerçekimine ve hava yoğunluğuna bıraksak kendimizi.... Yayılarak mutlu olmak istiyorum ben.”

Her bireyin tutunduğu bir yer olduğuna inanıyor Bedo, “Kimi zenginliğine tutunur, kimi müdürlüğüne, kimi işine, sanatına, çocuklarına tutunanlar vardır. “kendisi ise eşitlikçi, yarışmadan yaşanacak hayatın vereceği mutluluğa.

Aşık olduğu kızın arkadaşları tarafından dövülüp bisikleti gasp edildikten bir süre sonra gizemli olaylar başlıyor. Bedo şaşırtıcı mesajların Nehir tarafından bırakıldığını hayal ederken, babasının hayatta olduğunu, onu kontrol ettirdiğini ve mesajlar yoluyla ilişki kurmaya çalıştığını öğreniyor.

Hatta onu dövüp bisikletini alan genci dövdürüp, Bedo'dan özür diletmiyor, bisikletini de geri almasını sağlıyor ama bu olay güven vermekten çok şaşırtıyor ve korkuyor Bedrettin'i. Ailenin

büyük sırrı ortaya çıkınca dedesinin siyasal tercihi nedeniyle tutuklandığını, işkence gördüğünü, eşinin onun yokluğunda büyük sıkıntı çektiğini, hastalanarak öldüğünü öğreniyor.

Babasının da öğrenciliği sırasında aynı nedenle gözaltına alındığını, o sırada taraf değiştirip devletin karanlık yüzünde faaliyet gösteren yapılanmalara katıldığını, en yakın arkadaşlarının öldürülmesinden sorumlu tutulduğunu öğreniyor.

Bütün bunları bilmek babasız geçmiş bir çocukluğun acısını anlaşılr kılamıyor. ”Babası ölmüş çocukların acısı başka acılara kapı açmıyor” Madem ki babası hayatta ve yanında onu tanımak istiyor.

Hakkında söylenenlere karşı kendini savunurken “ben yasa dışı hiçbir şey yapmadım” diye karşılık veriyor babası. Birlikte tatile çıkıyorlar. Her adımda birbirlerini tartıp dursalar da iyi vakit geçiriyorlar.. Ancak trafikte karşısına çıkan traktör sürücüsüne sinirlenip küçük çocuklarının gözleri önünde adamı yere yatırıp başına silah dayayınca Bedo için tatil de baba da bitiyor. Veda ederken anlaşılıyor ki baba aslında çocuğuna tutunmak istiyor. “Herkesin anıları var bu hayatta. Sen de onlara tutunursun” diyerek kendi yolunu yürümeye devam ediyor genç Bedrettin..

Romanın yarattığı duygulardan çıkarak:

Yasal olan her zaman meşru mudur?

Bir çocuğu hayatta olduğu halde babasız-annesiz büyütmek doğru mudur? Konuları konuşulabilir belki.

VARAMAYAN

Kitaba adını veren uzun öykü Varamayan aslında son satırında özetlenivermiş. “Cümle mahlukat varma telaşındaydı bir yerlere”. Çocukluğunda geçirdiği kaza nedeniyle kavrayışı azalan, kendi başına hayata uyum sağlamakta zorlanan Ahmet “adamdan sayılsın” diye annesi tarafından askeri birlikte bir komutana teslim edilir. Birlikte kollandığı için

Pek bir sıkıntı olmaz ama Ahmet hayattaki tek varlığı annesine köyüne varmak için uğraştıkça yollar karışır.

Uğraştıkça kafa karışıklığı da artar ve Ahmet tek başına yürüyerek varmaya çalışır. Varamaz.

Galiba Ahmet gibi hepimiz yollardayız ve kim bilir nerelere varamıyoruz.

İNSAN İLİŞKİLERİ VE BUZDOLABI öyküsünde;

“Evladım dedi . Bak yanıyorsun .İnsan soğuğa dayanabilir ama açlık başka bir şeydir. Bir de yalnızlık dayanılmaz”

“Biliyor musunuz, içinde eser miktarda da olsa yiyecek olan bir buzdolabı gerçekten karşılıklı saygıyla yürüyen insan ilişkilerinin temelini oluşturur.”

YİNE ACIKTIK öyküsünde ;

” Neden kazdık bu mezarları , biliyor musun?” “Neden” “ Bu adam eski cellatmış .Canını aldığı her adam için bir mezar kazdırdı bize. Her akşam birine girip yatacakmış” cümlelerinin altını çizmek istedim.

Kitapların ikisini de daha önce okumamıştım. Öneren ,okumamı sağlayan Sema Demirsoy’a teşekkür ediyorum.

Rezan Turhan,

Adını duyduğum ama kitapları ile tanışmadığım bir yazar. Foça da “Kitap günlerinde de” görmüştüm. Ayrıca 2007 yılında burada (Foça) yapılan “Deniz Öyküleri” yarışmasın da “Leyla

Bir Yere Gitzmez” öyküsü ile üçüncülük aldığını öğrendim. Böylece onunla bir Foça bağlantısı kurmuştum.

Çok akıcı bir anlatımı var. Öykülerine merak unsurlarını katması okuma hızını arttırıyor. “Mevzumuz Derin” tefrikadan romana dönüşmüş. Kahramanımız Bedo (Bedrettin) bir arkadaşının da (Çingene Barbo) yardımı ile maceraları ile baş etmeye çalışır. Öldü sandığı babası ile karşılaşması, aile bağları, annesi, babası ile ilişkisini sorgulaması o dönemde yaşanan siyasal ortam çerçevesinde anlatmış yazar.

Sayfa 85 de insanların Yusuf Atılgan’ın Aylak Adam yaptığı bir alıntıyla “Tutunacak bir şeyi olmadı mı insan yuvarlanır.” “Galiba mesele bu: Nereye Tutunacağız? “ Bu tutunma konusunu çeşitli şekillerde irdeler. Barbo’nun Çingeneliğine tutunamamasının güçlükleri anlatılır. Daha sonra ise “Planları ve hedefleri olmalı insanın” der yazar. Bana bu biraz didaktik bir anlatı gibi geldi. Gençler penceresinden bakmış olmalı.

Kitabın sonunda babasına karşı tutumu önemliydi. Bağımsızlığı mı seçti veya devlet ve aileden birini mi seçecekti? Yoksa Ahmet Büke’nin söylemiyle “İnsanın en becerikli olduğu alan kendini ikna etmesi” diyerek, yalnızca zorlukların vurgulamasından mı söz ediyordu?

VARAMAYAN

MEVZUMUZ DERİN romanının çok hızlı okumuştum. Ama VARAMAYAN öykü kitabını aynı hızla okuyamadım. İnsanların yaşadıkları güçlükleri okumak yorucu oldu. Kitapta ki “Ateşe Ne Diyelim” öyküsünü beğendim. Bütün annelerin, kız çocukların adı da Meryem. Hatta ana kurdun adını da MERYEM olarak koymuş. Meryem’i anne duygusu olarak almış diye düşündüm. Hüzünlü bir anlatımdı.

Bu güne kadar kendisine ulaşamadığım bir yazarı, üstelik İzmir’li bir yazarı tanımaya başlamak güzeldi. Görüşmelerimizde bunu daha da arttıracığımızı düşünüyorum. Sema’ya seçimi ve tanıtım iletileri için teşekkür ediyorum.

Nuray Demirezer Kaya,

“Mevzumuz Derin” Ahmet Büke’nin ilk romanı. Bedo annesi ve büyükbabası ile üniversiteye giriş sınavına hazırlanan benzerlerinden biraz farklı özellikleri olan bir delikanlının hikayesi.İzmir’de geleneksel değerlerini hâlâ koruyan, örnek gösterilecek komşuluk ilişkileri olan bir mahallede yaşıyorlar. Bedo çok küçükken babası bir deniz kazasında ölmüş. Babasını özleyiyor ama her sözü geçtiğinde allak bullak olan annesini üzmemek için pek sözünü etmiyor. Sözünü etmiyor ama tamamen sır olan babasını, ailesinin geçmişini merak ediyor.

Bedo içine kapalı bir genç, pek arkadaşı yok. Gerçek anlamda tek arkadaşı Barbo ve kitaplarla dolu bir dünyası var. Bilgi deryası, kitap kurdu dede de kitaplardan olduğu kadar hayattan da konuşulabilecek nitelikte. Dedesi arkadaşı İsmet Amca’nın sahaf dükkanında arkadaşına yardım ederken Bedo kitaplarla daha çok haşır neşir oluyor.

Gizli bir numaradan ve yaşadıklarına yakından şahit olan birinden geldiği izlenimi veren mesajlar ilk bakışta hiçbir olumlu işaret vermeyen platonik sevgili denmiş gibi görünse de romanın adına bir göndermeyle söylersek aslında çok derin bir mevzuya daırdır. Bedo bu mesajların kimden geldiğini bulduğunda cevap aradığı tüm sorulara karşılık bulacağı gibi, tüm isteklerini hayata geçirecek ve babasının koruyucu ve güvenli olacağını umduğu elini de sırtında hissedecektir.

Kendine has üslubundan sonra oldukça yalın – duru dille yazılmış bu anlatı değişik

“Mevzumuz Derin” Anne-babaların, öğretmenlerin denetleyici, sınırlayıcı yaklaşımlarının aksine gençleri ilgilendiren, dertlendiren her şeyi konu edinmeyi hedefliyor.

Bedo, kitap tutkusu dışında meraklarıyla, yapıp ettikleriyle günümüz gençlerine tipik bir örnek.

Bedo'nun aldığı hayat dersleri ile birlikte roman da kendi içinde değişime uğruyor. "Kitap okumak iyi ve eğlenceli bir şeydir" gibisinden pedagojik mesajı da olan bir gençlik romanından yakın geçmişten acı gerçekleri anımsatarak her kesimden okurun okuması gereken bir romana evriliyor. Bu evrilme sırasında Ahmet Büke "gençlik romanı yazıyorum" diye hiçbir şekilde frene basmıyor, başka yöne sapmıyor, aksine sorunun üzerine gidiyor. Bedo'nun babasının mesleğini sorgularken Türkiye'nin 90'lı yıllarda yaşadığı bir ucunda faili meçhul cinayetler diğer yanında devletin derinliklerine gizlenmiş suç örgütlerine ilişkin gerçeklere kadar

"Mevzumuz Derin" hayatın gerçeklerinden anne-babalarından çok daha fazla farkında olan gençler ve her yaştaki okur için önerilecek bir roman.

Bu alıntıyı da paylaşmadan geçemeyeceğim..

Diyor ki Bedo:

"O akşam Barbo'da kaldım ve ona dedim ki: "Şu yaşımda iki şey öğrendim hayattan abi; devlet ve aile. Kazdıkça dibi bulunmuyor bunların."

VARAMAYAN KİTABI

Ahmet Büke'nin Varamayan'ı iki bölümden oluşuyor: İlk bölümde yalnızca "Varamayan Ahmet" adındaki uzun öykü yer alırken, ikinci bölüm kısa öykülerden bir derleme.

Kitaba adını veren Varamayan'ın öyküde "Ahmet" olarak ilan edilmesi (ve yazar gibi onun da Manisalı olması) bu konuda Ahmet Büke 'nin bir söyleşisinde dinlediğim üzere yazarın çocukken dinlediği gerçek bir hikayenin öykü haline getirilerek derlenmesi.

Ahmet'in aklı, küçükken "kör bir kuyu"ya düşünce kıt kalmıştır. İşte bu Ahmet, aslında askerlikten muaf sayılabilecek derecede rahatsız olmasına karşın, anası tarafından kırılık yerde askere gitmediği için zorluk çektirmesinler diye, askere yazdırmış ve askerlik yaparken de komutanı tarafından korumaya alınarak askerliği yaptırılmış ancak dönüş yolunda bir türlü yuvasına kavuşamamasını anlatmıştır.

Bence Varamayan Ahmet'in yalnızca Ahmet Büke'yi değil tüm bir toplumu temsil etme iddiasına büründüğü görülür.

Peki, Ahmet toplum ise bu hayvan-insan ana kimi temsil eder?

Diğer öykülerden Buzdolabı öyksünü çok sevdim... Ahmet Büke herkesin başından geçen hikayeleri çok güzel öykülettirmiş ve bize sunmuş..

Yazarın kitaplarını çok çok beğendim diyemem ama özellikle gençlerin okuyacağı romanların yazılmasını çok önemli bulduğum için bu konuda yazarı takdir ediyorum... Çünkü gençlerin ilgisini çekecek romanlar yazmak bir yazar için daha zor olsa gerek...

Körfez filmini seyrettim..çok sıkıldım senaryosunda 2 yıl çalıştım demişti Ahmet Büke..

Kitabı seçen arkadaşımıza teşekkürler..

Aysel Sayın,

18 yaşını yeni bitirmiş babasının yokluğuyla büyümüş bir genç olan Bedo, annesi ve dedesiyle birlikte İzmir'in Eşrefpaşa semtinde yaşamaktadır. Bedo'nun psikolojisini etkileyen babasının yokluğu, babasına ilişkin cevabını bulamadığı sorular, dersane ortamında yaşadıkları, sınav kaygısı, sağlıklı bir iletişim kuramadığı sinir krizleri geçiren annesi ve âşık olduğu kız Nehir...

"Ortak hiçbir anıya sahip olmadığı babasının yokluğuyla her gün sınanan Bedo için hayat, cevapları sürekli ertelenen bir sorular zinciri; parçaları özenle gizlenmiş, çok gölgeli bir yapboz. Kafasında dönen soruların sonu yok. Bedo'nun hayatı boşluklarla ve bu boşluklara dair sorularla epeydir

delik deşik. Cevaplırsa ne ailesinden gelecek gibi ne de okuduğu kitaplardan. Ancak bu sessizlik oyununda, umulmadık bir perde daha var. Anlayacağınız, mevzu derin.

Bedo'nun yaşamında ona kendisini iyi hissettirenler ise dedesi, yazar olmak için tıp fakültesini yarıda bırakan ve sık sık yanına gittiği dedesinin arkadaşı kitapçı İsmet amca ve ötekileştirme problemini yaşamış, tutunmaya çalışan iyi niyetli, iyi kalpli dostu, arkadaşı Çingene Barbo...

“Aklıma Barboros geldi. İşte bana iyi gelecek arkadaşım oydu”

Bedo'nun arkadaşı Barbo ve ailesinin mahallede hemen kabul görmesinin sebebini ve mahallesini şöyle anlatır Bedo:

“Ama bir Çingene aile için, mahalleden çıkıp çat kapı başka yere gitmek öyle kolay değildir. Onları kabul edebilecek ya da çaresizlikten yoksulluktan ses çıkaramayacak bir yer bulmalar gerekir.”

“Bizim mahallede her kişiden de biraz vardı. Zaten karıştık... Yan komşumuz Madam Pi Yahudi'ydi. Sonraki evde Tatar bir aile otururdu. Hâlâ aynı evdeler ve İzmir'in en güzel Tatar böreklerinin satıldığı dükkânları şimdi bile iki sokak ötemizdedir. Sonra Yugoslav göçmenlerinin evleri başlar. En sonda da Giritliler oturur. Giritli Ali Abinin karısı da Selanik göçmeni olan Nurhayat Abladır. Eh, yani bu resme bir Çingene aile girse kimin haberi olur ki. Nitekim olmadı.”

Bedo, kitap okumayı çok sever. Bu güzel alışkanlığı dedesinden almış onun ifadesiyle:

“Benim dedem emekli kütüphane memurudur. Kitap okumaz, kitap yer adeta.”

Her ne kadar bu düşüncesi dedesini kızdırsa da Bedo kitapların bir ruhu olduğuna inanır. İlk sayfalardan itibaren sarmıyorsa kitabı bırakır.

Bir deniz kazasında öldüğünü sandığı babasının yokluğunu hep hisseder Bedo. İlkokulu bitireceği yıl yine dedesine babasını sorduğunda, dedesi babasının gemici olduğunu ve öldüğünü söyler.

“Kalkıp odama gittiğimi ve coğrafya atlasımı açtığımı hatırlıyorum. İngiltere'yi buldum. Sonra İzmir'den parmağım ile denizden yola çıktım. Uzun bir yol olmalıydı. Ben buradan varmışım İngiltere'ye, acaba babamın gemisi nerede kalmıştı?”

Bunu sormak için anneme gittim. Ama kapısı kilitliydi. Hıçkırıklarını duydum. Sonra gidip atlası terastan aşağı attım.

Bir daha da anneme sormadım babamı.”

Annesinin sinir krizleri, Nehir, sınav kaygısı, dersane, babasıyla ilgili hissettikleri Bedo'yu kitaplara yakınlaştırır, kitaplara sığınır. Cevabı kitaplarda bulmaya çalışır.

“Sonuçta herkes savaş istiyordu. Annem, Nehir, hatta her defasında para üstü vermeyi ‘unutan’ kantinci...”

Peki, istediğiniz gibi olsun.

Sizinle dövüşür, sonra kitapların arasında hayatla barışırim.

Haydi bakalım!”

Bedo, hayatla savaşmayı ve barışmayı kitaplarla öğrenmeye çalışır. Babasıyla ilgili gizemi de kitaplar sayesinde çözer. Kitap okuma tutkusu babasına daha kolay ulaşmasını sağlar. Cep telefonuna gelen gizemli mesajlar, okul tuvaletine kendisi için bırakılan kitaplar babasına ilişkin gerçeğe götürür onu. Bedo tüm bu olanlardan sonra iki gerçeğe ulaşır. İlk babasının geçmişine ilişkin, ikincisi ise ülkenin geçmişi ilgili gerçekler yani ulaşılan “mevzu derin”

“O akşam Barbo'da kaldım ve ona dedim ki: “Şu yaşımda iki şey öğrendim hayattan abi; devlet ve aile. Kazdıkça dibi bulunmuyor bunların.”

Baktı bana.

“Doğru diyorsun da, zamanı gelince çoluk çocuğa karışmak lazım yine de,” dedi. Karşılıklı güldük durduk...”

Bu gençlik romanında iki nesil karşımıza çıkar. Bir yanda faşizan baskılarla ezilen, yok edilmeye çalışılan, düşüncelerinden dolayı hem kendileri hem aileleri acılar yaşamış bir nesil. Diğer yanda ise acılı ebeveynlerinin travmalarından payını alan, yine acılar çeken Bedo gibi gençler...

VARAMAYAN

Konusuyla, betimlemeleriyle, derinliğiyle, sonuç bölümüyle etkilendiğim bir öykü “Varamayan” Öykü, gerçekçi ve toplumcu bir öykü. Mekan Ege köyü, asker ocağı, kara tren, kara trenin penceresinden görünen Ege kasabaları... zihinsel engelli doğmadığı halde yaşam koşulları ve anasının cahilliği yüzünden kör bir kuyuya düşen Ahmet, zihinsel engelli olur. Kara bahtlı Borlulu Ahmet, zihinsel engelli olduğu için askerlik yapmaya uygun değil aslında ama anası oğlunu kırılık yerde adam yerine konulmayacağı endişesiyle elinden tutup asker ocağına getirir ve asker ocağına yazdırır.

Kadın: “Oğlumun adı Ahmet. Kuvvetlidir. Babası Yonus, tez gitti ama iyi yetiştirdim tek başına. Ziyarı olmaz kimseye. Pehlivan gibidir maşallah. Bir kusurcuğu vardır. Akı kıttır. Yanında olmasam buralara gelip asker ocağına giremezdi.”

“Neden askere verdin madem çocuğunu, be kadın!” dedi. “Bir hastane kâğıdı yeterdi halbuki.” Yunus’un anası dedi: “Ahmet’in boynu bükük kalırdı. Akranları askerde, o evde. Kahveye bile adamdan sayıp almazlar. Kırılık yerde asker botu bağlamayanın işi zordur.”

Askerliği bitip tezkere alan Ahmet’in tek başına köyüne dönebilmesi mümkün değildir. Komutanı İzmirli Yavuz Onbaşı’ndan yardım ister ama Yavuz Onbaşı, komutanına verdiği sözünde durmaz. Kara trende Ahmet’i tek başına bırakır. İnsanlar yol gösterip yardım etse de Borlulu Ahmet ya uyuyakalır ya da hayallare dalar. İneceği istasyonu her defasında kaçıır. Sadece Borlulu Ahmet’in değil, varacağı yere varamayanların öyküsüdür: “Varamayan”

ESKİ AĞRI

Çocuğunu kaybeden bir annenin doğayla

rahatlamaya çalışması. Kuşlarla, böceklerle, geyikle... konuşması, onlarla ilişki kurması ...

EJDERHANIN ENDİŞESİ

“İşsiz kaldım dün İnşaat durdu. Ustabaşı bile gelmedi. Haftalık kaldı içeride. Döner değil mi Zehra’nın şansı?

Zehra bebeğin şansı, peluş oyuncak ejderha, kedi ve işini kaybeden bir babanın iş bulmak için umudunu yitirmemeye çalışmasının öyküsü..

NEFES

Bir tek sigaranın hatırlattıkları. Kömür

ocaklarının yaşam koşulları ve nasıl ölüme sürükledikleri ve ölüme sürüklenenlerin çocukları...

ATEŞE NE DİYELİM

Baskıdan, zulümden korkan, susan insanların öyküsü...

“Birbirlerine sokuldular,

ihtiyar tekeler, kocamış koyunlar kederleri hissettiler. Kimse yardıma gelmezdi. İnsanlar yorganlarını başlarının üzerine çekmişlerdi. Köpekler cesaret edemezlerdi ortalığa çıkmaya. Bir enik bile mızıldanmadı, öylece sessizdi ortalık. Canavar yaş yerlere basarak, cevizlerin ve bodur fıstıkların arasından yaylanarak geldi.”

Bir de bu zulümlerin acısını yaşayan anneler, hepsinin adı Meryem’le sembolleştirilmiş.

YURTSUZ DUYAN

Göç edenlerin hikayesi. Mutsuz, yoksul, ezilen göçerlerin, yurtsuzların hikayesi...

HAYAT TUHAF

Platonik aşkını itiraf edemeyen bir adamın kendini sevdiği kadının evinde yatarken bulması, sevgili sinin nar çiçeği kokusuyla kendinden geçmesi...

İNSAN İLİŞKİLERİ ve BUZDOLABI

Bir öğrenci evinin yoksunluğu ve öğrencilerin yolunun kesiştiği bir emekli askerin sonu...

BAZI TUHAFLIKLAR GERİ DÖNER

İşkence ve işkence yapanların psikolojisi...

ESKİ YERÇEKİMİ

Göreviyle aşkı arasında tercih yapmak zorunda kalan Güvenlik personeli Tankut Bey...

YİNE ACIKTIM

Yaşlı bir celladın geçmişte öldürdüğü her can karşılığında mezar kazdırması ve karşılığında eski para vermesi...

SEVDİĞİMİZ İNSANLAR SEVDİĞİMİZ KEDİLER

Gazzeli bir çocuğun gözünden kedi...

Öge Çaldıran,

Göçmenler şehri İzmir, tutunmak izleğinde şehrin kenar köşesinin başrolü kaptığı, bilinmesini istedikleri,istemedikleri sırları olan naif insanlar.

En çok da tutunmak isteyen,bir yalana,bir aşka, umuda ençok.

Bedo nereye tutunacak? aslında tutunmakla, kayıtsız kalmaya, kendini zamanın ve doğanın yerçekimine bırakmaya mı? tutunmalı ,ergen kararsızlığı.

Okur bir aile onlar kitap yiyen! dede, masallara, ergen bir oğulla, beden eğitimine takmış bir kayınpeder ve bunak zilli kuşla yaşayan anne, susmaya , Barbo fotoğrafa, Madam Pi kızına, İsmet amca şiire ve gizli aşkına tutunmaya niyetliler.

Kitap boyu devam eden,kitapların ruhu, kitapların kokusu, göturdükleri yerler, uzakların çağrısı ve İzmir, denizin özlemle yaralarla yalanlarla sarmalandığı Göçmenler şehri İzmir kendinden olmayanı da sahiplenene deniz tuz kokusu .

Evin her halini kokusundan ayırdedebilen duyarlı Bedo ,babasının yokluğunun açtığı yaraları görebilen Bedo Türkçe öğretmeninin üşümesini kendi üşümüş bedeniyle hisseden,öfkeli bir kadınla yaşamaktansa aşık bir anneyle yaşamak isteyen, ,Madam Pi nin "eksilme dünyası bu dünya dediği bıraktığını bulamama" hikayesiyle,yeni bir sayfa açamayan Leylânın deliliğini dert edinen Bedo.

Hayal kırıklığı bir baba ve yalanlarla örtülmüş bir çocukluk neyseki Barbo var hayata karşı direngen bir dost.

Ahmet Büke, şehrin kokusundan denizinden kenarından köşesinden açtığı pencereden bakın der gibi haydi bir dal bakınız tutunacak neyiniz var? düşünün, der gibi.

Varamayan

12 öyküden oluşan,incecik incelikli,yalın sahici bir anlatım.

Varamayacağı yere varmak için yürüyen Ahmet, yolda insan manzaraları, kokular, sesler, sözler. "Sıkım bol tüfengim yağlı "diyen annesi "Yer damar damar, canlılarda kısım kısım" (sh4) diyen anne ,ağrılı anneler, esirgeyen kadınlar, babasının alamadığı nefese sahip çıkma telaşındaki Cemil, sigara içmeyen Cemil.

Hüdadan el almış Semi, Çöl...

Yurtsuzlar, yadırgayan yadırganan, sığınmaya çabalayan Meryemler, Leylalar, Leylalar, kediler, güzel gözlü çocuklar, sevilen, sarıp sarmalanmak isteyen Canlar.

"İnsan soğuğa dayanabilir açlık başka bir şeydir, birde yalnızlık, dayanılmazdır" deyip gidiveren adam. Negatif varlık! Tankut, "tokluğun çok eğlenmediği ısınacak ateşle bey olan" ademler.

Ahmet Büke, varlığını sürdürme telaşındaki insanları anlatıvermiş.

Küçük lokmalarla bile yenilip yutulacak gibi değil boğazımıza bir yumru gibi takılan hayatlar Canlar . Çıkın çemberinizden etrafınıza bir bakın, demiş sanki.

Emel Kadör,

Ahmet Büke'den daha önce Kumrunun Gördüğü kitabındaki öykülerini keyifle okumuştum. Varamayan ve Mevzumuz Derin kitapları da bu duygumu pekiştirdi. Su gibi akan, bir solukta biten sayfalar arasında "memleketimden insan manzaralarında" dolaştırıyor okuru yazar. Hem de hiç zorlamadan usulcacık anlatıyor.

Varamayan'da on iki öykü yer alıyor; Varamayan adlı ilk öykü birinci bölüm, kitabın öteki öyküleri ikinci bölüm olarak belirtilmiş. Birinci bölüm-Varamayan- uzun öykü ya da bir Novella.

Varamayan; yaşamı kendine göre algılayan Ahmet'in askerden tezkere alıp yola çıkmasını ama bir türlü evine dönememesini konu alıyor. Babası, o bebekken ölen, Akhisar'ın Bor köyünde yaşayan Ahmet'i, annesi büyütmüş.

Anne; küçük tarlasında ekip biçerek, oğlunu kimselere bırakamayarak, dul kadın olmanın tüm zorluklarına sevgiyle katlanan ancak tehlikeleri sezip cesurca üstüne yürüyerek ayakta kalan direngen bir kadın. Türk filmlerinin unutulmazı Aliye Rona portresi gibi. Oğlunu bildiği kadar toplumun da gerçek değerlerinin farkında.

"Kırlık yerde askere gitmeyenin adamdan sayımayacağını bildiğinden askerlik yaşı gelen oğlunu, Çanakkele'de Soros Körfezi'ne bakan birliğine götürüyor ve kıdemli Ergün Başçavuş'a, Ahmet'inin halini fısıldayarak kendi elleriyle teslim ediyor.

Dağda, tepede olduğu görevi sırasında küçük oğlunun ölümünü göremeyen, içindeki yaraları depreşen iyi kalpli Ergün Başçavuş, yüreğinin tellerini titreten ananın emanetine sahip çıkıyor. İki yıllık askerliğinde eline tüfek vermiyor, eğitime yollamıyor, hafif hizmetlerle- bazılarının dikkatini çekse de- kolluyor onu. Dönüşünü de erken terhisle ödüllendirdiği ve Ahmet'i Akhisar'a kadar götürüp annesine ulaştıracağı sözünü aldığı İzmirli Tiring onbaşı Yavuz'a emanet ederek çözüyor. Yavuz, Bandırma'ya kadar eşlik ediyor Ahmet'e. Burada Akhisar'a bir tren bileti alıyor ve Ahmet'i orada yalnız bırakıyor. O zamana dek kendi başına kalmayan Ahmet'in evine "varamama" yolculuğu da böyle başlıyor. Su gibi akan kalemi ile insan hallerinde, yazarla birlikte Bandırma-Soma güzergahında trendeyiz biz de.

Bir yol hikayesi olarak ilerliyor Varamayan. Kirlenmemiş ruhuyla bir çocuk saflığında Ahmet; gördüklerinin belleğinde çağrıştırdığı yansımalarına dalıp uyuduğu için ineceği yeri her defasında kaçırıyor. Uyandığı yerde yeniden karşı yöne geçiyor, hayattaki tek varlık nedeni olan annesine ulaşabilmek için defalarca git-gel yapıyor istasyonlar arasında.

Ahmet'in uyandığı her istasyon yeni bir geri dönüş ya da yeniden başlangıç oluyor. Hep birileri kaldığı yerden, şunu şöyle yap diyerek başlarından savıyor Ahmet'i. Balıkesir, Bandırma, M.Kemalpaşa, Soma, Kırkağaç arasında küçük büyük istasyonlarda...

Hacırahmanlı'da eli çantalı bir adam ilgileniyor onunla en çok. Fark ediyor onu, ondaki farklılığı, oturup sohbet ediyor onunla, kendisi bindiriyor Soma katarına. Yazar, Hacırahmanlı'da yaşamış olan Yusuf Atılğan'a bir selam yolluyor burada.

Uyuklamalarında Ahmet'in annesinin dul bir kadın olarak kendini-oğlunu koruması, dik duruşu ile hayata meydan okuması, oğlunu tüm gerçekliğiyle bağrına basıp onu her türlü tehlikeye karşı savunması göz kırpmıyor okura. Doğa da tüm canlılığıyla ve canlılarıyla resmi geçit sergiliyor.

Ege’de yol alırken tren, yoksulluğu, çaresizliği, iyiliği, kötülüğü, vicdanı, doğruluğu, kaypaklığı, babalığı, oğulluğu, kaçmayı, durmayı barındıran tüm insan hallerinin içinden geçiyor.

Varamayan’da tren yaşamı imleyen bir imge sanki. Nereye gideceğine kim karar veriyor, nasıl? Hedefe ulaşmak hele de eksilerde başlamışsan pek kolay değil. Ama yol ve yolda olmak, dönmemek, hep hedefe yürümek, işte bütün mesele de bu belki.

Kitaptaki diğer öyküler de yazarın gözlem gücü ve anlatım becerisini yansıtıyor. Eski Ağrı’da sessiz isyan; Ejderhanın Endişesi’nde işsizliğin sancısı, uyanışın işareti; Nefes’de madencilerin zorlukları, Göl Kurudu’da çevre-doğa katliamları; Yurtsuz Duyan’da göç ve yurtsuzluğu; İnsan İlişkileri’nde açlığı ele alıyor yazar. Dün-bugün yaşadığımız tüm sorunları merceğine alarak yazılmış öyküler hepsi.

Mevzumuz Derin romanı da öyküleri gibi sürükleyici. Kahramanı Bedo üniversite sınavına hazırlanan bir genç. Babasını ölmüş biliyor. Dedsı ve otobüs şoförü annesi ve emekli dedesi ile İzmir Varyant’taki evlerinde yaşıyor. Dedesinin arkadaşı İsmet’in sahaf dükkanı, derslane, ev ortamında İzmir sokaklarında geliyor roman. Ergenliğin sancıları ile büyüme telaşındaki Bedo’yu her başı sıkıştığında görünmez bir el bulunduğu durumdan kurtarıyor. Hayatının üzerine kurulu olduğunu düşündüğü tüm yapı bir rastlantıyla alt üst oluyor. Sorularının yanıtları onu hiç beklemediği yerlere götürüyor.

Yazar, bu eserinde de yaşadığımız zamanın içinde var olan herkesin yaşamına değiyor. Dokunuyor. Bu dokunuşlarda iyimser bir duruşu var yazarın. En kötü anlarda bile ağıt yakan değil, fark eden, duyan düşünen, umut eden bir duruşu var.

Ahmet Büke, hepimizin içinde olduğu gemideki sıradan, sıra dışı tüm kişileri yüreğinin sıcaklığıyla sarıp usulcacık bizim yüreğimizde de onlara yer açıyor.

Dikkatli bir gözlemci, Türkçe’ye hakim, boşlukları okurla güzelce dolduran, okuru kitabına güzelce konuk edip ağırlayan bir yazar. İleride ondan çok daha oylumlu eserler okuyacağımızı duyumsuyorum. Bekliyorum.

Seçimi için Sema’ya çok teşekkür ediyorum.

19 Şubat 2021

F. Cihan Gökten,

Mevzumuz Derin: bir gençlik kitabı. Okuması kolay ve sürükleyici. Ancak derinlemesine bir şeyler hissettirip düşündürmedi. Kurguya karşıdan baktım diyebilirim. Babasının öldüğünü zanneden bir çocuğun babasızlık ikliminden aniden çıkıp babasıyla karşılaşması. Sonra herkesin kendi yoluna gitmesi. Devlet ve aile sorgulaması Dedğim gibi okuması kolay ama öyle derin bir iz bıraktırmayan bir kitap.

Varamayan: öykü dilini beğendim. Tanımlamaları ve akıcılığı güzel. İlk bölümdeki uzun öykü varamayan sonunda varamadı. Kimin nereye varabileceği zaten çok müphem ve tartışmalı olan bir konu. Öykü kahramanı yarım aklıyla varmaya çalışıyor herkes gibi. Ama varamayacak.

Kısa öykülerinden bazılarını anlamış değilim. Mesela Sevdığımız İnsanlar Sevdığımız Kediler isimli öyküde Leyla kim? Leyla ile kedi bağlantısı? Okuduğum bir yorumda Leyla’nın Leyla Halid olduğu yazılmış. Ben bir ilişki kuramadım. Bu kadar kopuk ve kapalı anlatılar yorucu olmaktan öten keyif vermiyor bana. Tabii ki bu benim öznel yorumum.

Yine Acıttık: Fena değil. Ancak cellat neden günahkâr olsun? Görevini yapıyor sonuçta. Bu konu tartışılabilir.

Ahmet Büke’yi tanıma fırsatı yarattığı için Sevgili Sema’ya çok teşekkürler. Her yazardan öğrenilecek çok şey var. İyi ki okuyoruz ve tartışıp zenginleşiyoruz.

Özden Duru,

Günümüz edebiyatı sevilen yazarlarından Ahmet Büke ile tanışmam “Varamayan” adlı öykü kitabı ile oldu. Kitap şeker tadında minik öykülerden oluşuyor. Ahmet Büke, yaşadığı yerleri ve kendi çevresindeki insanları günlük dille, etkileyici ve akıcı bir üslupla anlatmış. Okumaya başladığınız anda kendinizi olay örgüsünün içinde buluyor, siz de yaşananların bir parçası oluyorsunuz.

Kitaba adını veren en uzun ve etkileyici öykü “Varamayan Ahmet”. Askerlik yapmadığı için çevresinde adamdan sayılmayan, bu nedenle raporlu olduğu halde annesi tarafından asker ocağına teslim edilen, annesinin deyişiyle kıt akıllı Ahmet’in öyküsü. Öylesine içten ve doğal bir anlatımla dile getirilmiş ki okurken Ahmet’in çaresizliğini, yalnızlığını yüreğinizde hissediyorsunuz.

Toplumsal değer yargılarını, kasaba insanının bakış açısını sorgularken hüznleniyor, komutanın insanca yaklaşımı karşısında mutlu oluyorsunuz. Tek başına ana evine, kasabasına varamayan Ahmet’in yersiz, yurtsuz kalacağını düşünerek hüznleniyorsunuz.

Ahmet içimizden biri, öyküsü de çok tanıdık. Okurken Sait Faik öykülerinin sıcaklığını hissettim. Unutulmamacak öykülerden. Kitabı, özellikle de bu öyküyü çok sevdim.

Mevzumuz Derin-

Mevzumuz Derin, öykü tarzında yazılmış bir anı roman. Büke’nin ON8 Blog’da tefrika olarak maceralarını yazdığı Bedo romanın kahramanı. Yer İzmir, Bedo’nun İzmir’i. Benim için tanıdık bir kent. Bedo ile birlikte gittiği her yeri yeniden gezdim adeta. Gözlem yeteneği müthiş. Kenti ve kent kültürünü öylesine güzel yansıtmış ki tanımasanız bile okuduklarınız tanımak için yeterli.

Bedo annesi ve dedesi ile birlikte yaşayan, üniversiteye hazırlanan bir genç. Babasız büyümüş, yaşamındaki bu yoksunluğu dedesinin varlığı ve kitaplara olan tutkusu ile kapatmaya çalışmış. Dedesinin arkadaşı İsmet Amca’nın sahaf dükkanı da onun kitaplara olan tutkusunu arttırmış. Bu duruma alışmış görünen Bedo’nun yaşamına yön veren annesinden çok dedesi olmuş.

Kitapta Ahmet Büke’nin sizi kendi sarmalına alan üslubu yine dikkat çekiyor. İlk sayfalarda kendinizi romanın içinde hissediyorsunuz. Romanda çok farklı karakterler bir arada. Bedo’un arkadaşı Çingene Barbo, Kitapçı İsmet

Amca, emekli kütüphane memuru dede, otobüs şoförü anne, Yahudi Madam Pi, Nehir. Bu durum Büke’nin farklı kültürlerin birleştiği bir kent olan İzmir’i karakterler aracılığıyla en gerçek haliyle yansıtmayı sağlamış.

Bedo’nun gemi kazasında öldüğü söylenen babasının yaşadığını öğrenmesi ile mevzu derinleşiyor. Babasının mesleği, anne ve babasının ayrılma nedenleri, 90’lı yılların Türkiye gerçeği... Geçmişe dair söylenmeyenlerin onda yarattığı öfke ve kırgınlıklara karşın babasına duyduğu merakla Bedo’nun onu tanıma isteği...

Zevkle okunacak, Bedo’nun yaşamıyla gençlere örnek olacak bir gençlik romanı. Severe okudum. Bizi kitapla buluşturan Sema Demirsoy’a teşekkürler.

Nilhan Tuncer,

Varamayan-Ahmet Büke

Önemli bir öykücü olduğunu bilmeme rağmen okuduğum ilk kitabı oldu. Severe okudum ve öncelikle seçimi için Sema Hanıma teşekkür ediyorum.

Varamayan şaşırtıcı bir öykü. Ustalıkla örülmüş, ayrıntılarla zenginleştirilmiş akıcı bir öykü okuruz ilk satırlardan itibaren. Tanıdık bir anlatım tarzı var Ahmet Büke’nin. Sait Faik gibi doğayla içiçe yaşayan insanların, toplumda her an görebileceğimiz karakterlerin dramatik öykülerini anımsattı

bana. Bu nedenle Sait Faik öykü ödülünü almış olması da hiç şaşırtmadı beni. Diğer öykülerde ise kısa ama çarpıcı yanı hiç azalmadan devam eden temaları görürüz. İşin ilginç yanı öykülerdeki kısalık bir sonraki öyküye geçişi hızlandırmaz. Tam aksine öykünün etkisinden hemen çıkamayıp "kısa öyküde böyle yazılır işte" noktasına geldiğimi gördüm hayretle. Sonuç olarak yeni bir yazarla ve öyküleriyle tanıştığım için mutluyum.

Sevgi Çifter,

Mevzumuz Derin ve Varamayan

12 Eylül Darbesinin getirdikleri götürdükleri üzerinden hassas, içten, kırılğan dokunuşlar içeren Kumrunun Gördüğü kitabı ile tanıdığım Ahmet Büke'yi nedense aradan geçen yıllarda hiç okuyamadım ama çocuk kitapları yazmaya başladıktan sonra torunumun okuma listesinde mutlaka yer alması nedeniyle bağımız dolaylı da olsa sürdü. Manisa Gördes doğumlu olmasına rağmen nedense İzmirli saydığım yazarla tekrar buluşmamı sağladığı için sevgili Sema'ya çok teşekkür ediyorum öncelikle.

Mevzumuz Derin'i severek okudum. Bir büyüme hikâyesi olduğu kadar İzmir'i, bu kitabı özelinde daha çok Varyant ve Kemaraltı'nı odağına alan kitabı bitirdikten sonra, kitapçı dükkânını çok merak ettim özellikle, kurgusal bir mekân mı gerçek mi diye. Mekanların gerçekliği ve tanıdık olmasıydı belki bu hissiyatıma neden olan. Kendini hikâye anlatıcısı olarak tanımlayan Ahmet Büke Mevzumuz Derin'de merak unsurunu çok güzel kullanmış. Üniversiteye hazırlanan Bedo'nun izini sürerken duygu ve düşüncelerini, tepkilerini, hassasiyetlerini tam da yaşının duruşları olarak aktarmış, merak da uzun süre bu duruşlara eşlik etmiş. Madam Pi, Çingene Barbo ve Ermeni teyze ile ötekileştirilenleri, İsmet Amca ve Asude Hanım ile ulaşılamayan aşkları, şiirlerle şairleri, kitaplarla yazarları, güneşi iki parmak arasına alarak çektirilen fotoğraflarla aynılığı, Madam Pi ve Leyla ile anne-kız çatışmasını, İzmir yangını, oğlunu affedemeyen devrimci babayı, polisle işbirliği yaptığına inandığı kocasını terk ederek, oğlunu babasız büyütmeyi tercih den ama bunun ağırlığını bir ömür taşıyan anneyi metnine ince ince dâhil eden Büke, yetişkin gözü ile gençliğe bakan biri gibi değil, genç gözü, genç dili ile kotarmış Mevzumuz Derin'i ve hiç bitmeyecek yaramız; aile sırları ve derin devlete çekmiş dikkatleri. Özellikle Bedo'nun anne-baba ve dedesinin yaşadıklarını taraf tutmadan, objektif olarak aktarması, sadece göstermesi de okuyucunun yorumlarıyla romana dâhil olabilmemesini sağlamış bana göre.

Varamayan, uzun öykü olan Varamayan Ahmet ve 11 kısa öyküden oluşan iki bölüm halinde yazılmış. Varamayan Ahmet giriş kısmında biraz zorlarsa da daha sonra su gibi akan bir öykü. Öykünün adından Ahmet'in varamayacağını biliyoruz ama bu kez yolda olanları merakla izliyoruz: Ahmet'in başına neler gelecek? Ahmet'in eve varma çabasını izlerken de aklımızdan- daha doğrusu benim aklımdan geçti- evlerine hiç ulaşamayan niceleri geçiyor. Evlerinden umutla, inançla, coşkuyla çıkan ama evlerine hiç varamayanların çektiği özlem. Dönüş yolundaki engellemeler, tuzaklar, hainliklerin yarattığı hayal kırıklıkları ve acıları hatırlarken, dostça ve insanca yaklaşımların insanı sarmalayan gücünü de hissederek okuduğum Varamayan Ahmet'le birlikte yol almak birçok bireysel ve toplumsal olayı da hatırlamama neden oldu. Onbaşı Yavuz Hakgeçti'nin isim ve soy isminin de çok yerinde olduğunu düşündüm. Bir de Hacır Rahmanlı'da karşısına çıkan Yusuf'un Yusuf Atılgan olabileceği notunu düşmüşüm okurken kitaba –ki böyle bir yoruma Gazete Duvar'da çıkan analizde de rastladım. Tabii ki ben o analizdeki sembolik baba yorumunu yapamamıştım. İkinci bölümdeki öyküler daha dikkatli okuma gerektiren öykülerdi bana göre. Toplumsal belleğimizi harekete geçiren, hafıza kaydı gibi işlem gören, unutulmaması gerekenleri bir kez daha hatırlatan öyküler. 18. 02. 2022

Nuray Turhan,

Benim Ahmet Buke'nin "Mevzumuz Derin" kitabı ile ilgili yorumum şöyle oldu;

Yazar, babasız büyüyen ve bu yüzden kendini hep yarım kalmış hisseden bir gencin hayata tutunma çabasını çok duru bir dille anlatmış. Aynı zamanda anne ve dede tarafından bir sır olarak saklanan baba gerçeği üzerinden dönemin siyasi olaylarından bir kesit aktarılırken komşuluk ve arkadaşlık ilişkileriyle de insana dair pek çok duygu hissettirilmeye çalışılmış. Geri planda fon olarak İzmir kentinin kullanılması da kitaba ayrı bir sıcaklık katmış.

Bir uzun, on bir çok kısa hikayeden oluşan "Varamayanlar" öykü kitabında ise Yazar özlemi, pişmanlık duygusunu, işsizliğin yarattığı çaresizliği, göçmen sorununu, açlık ve neden olduğu kavgaları, itiraf etmekte zorlanılan duyguları, savaşları, mağdurları etkileyici bir şekilde anlatmış.

Ahmet Buke 'yi tanımama neden olduğu için Sema'ya teşekkür ediyorum.

Ar-da Bajar,

“insan dediğin yozdur”

Varamayan öyküsü

Borlulu Ahmet ve karabaş köpeği annesi tütün kırmaya giderken ikisi oynayıp dururlardı ta ki annesi karabaşı öldürür oda hafızasını kaybeder

Borlulu Ahmet, askerde hamam eri yapılarak onu dışlamıştır

Askerye de mantık yok şiir yazanı öldürürler ve her zaman bir kılıf hazır Hıdırelez gecesi gibi vurguları güzeldi

Ve Borlulu Ahmet “bir karga gibidir” saf temiz ve dürüst bir insan olması gereken yerde hayvanları ve doğayı seven bir tiplere

Ama toplum bu tür insanları barındıramaz içinde ya dışlanır ya da onun saflığından faydalanır ve kendi çıkarında harcar

Hiçbir zaman Akhisar’a varamayan Borlu’lu Ahmet aslında kendine varamamıştır hep kendine gitmek istemiştir ve ama hiçbir allahın kulu ona yardım etmemiştir ve insan bu kadar mı kötü olabilir bu kadar mı bencilce davranır ve bu kadar da mı insanı tanımaz olur . Çok karamsar bir öykü ve insanı rencide edici bir öykü ve öyküyü kurtaran da birazda Borlulu Ahmettir aslında Ahmedin Akhisara varamaması biraz da onun kendi kaderini tayin etme açısından iyi olmuştur kişinin kendi ayaklarının üzerinde durması ve kendini yönetmesi açısından bakarsak iyiki orda kalmıştır deriz fakat bir taraftan da annesi var ve annesine varsa ne değişecekti acaba annesi nasıl davranırdı acaba ?

Öykünün dili tipik ege şivesi ve tasvirsel açısından beğendim çok güzel giriş yapmış öyküye betimleme ve görsellik açısından doyurucu bir canlılık yaratmış.

Tren yolculukları sahneleri ve trendeki yolcuların fiziksel ve ruhsal durumları o kara trende ifade edilişleri ve birbirine göre durumlarının ifade edilişi ve yolculuk seçimi de isabetli olmuştur

Evet insan bir yolculuğa çıkarken istenildiği yere de varamayabilir

Eski Ağrı öyküsü

Çok sade , dili zengin ve yaratıcı cümlelerle doğayla insanın birbirinin dostluğunu anlatan bir öykü Ve doğayla içiçe yaşama yönelik bir özlem

Ejderha Endişesi öyküsü

Salihin kendi kızına aldığı ejderha oyuncuğu ile gerçek olan canlı tekir kedisinin karşılaştırmasına yönelik bir öykü

Oyuncak ejderha ve tekir kedinin birbiriyle yarışı ve Zehrayla zaman öldürme yarışı gibi görünen bir öykü fakat hep öykü girişleri ile ortaları ve sonları ap ayrı dünyadalar şöyleki öykü girişleri edebi dille kırılırken öykülerin ortaları ve sonları sıradan basit bir dil anlatımı tercih edilmiştir

İnsan ilişkileri ve buzdolabı

Giriş-gelişme-sonuç

Bu öykünün yazma şekli ve biçimi farklı ve anlatma tekniği ile öğrencilerin sorunları dile getirmiş ve şu asker –ya da sivil hayata alışmamış yada kendi kapısında borusunu ötürmeye çalışan-tipik hüküm etme anlayışından kopmayan karakterin en sonunda hayata tutunmayı ve intiharla sonuçlanan hayattan kopuş

Farklı bir öyküydü anlatma tekniğini beğendim

Sevdiğimiz insanlar ve sevdiğimiz kediler öyküsü

İnsan ve hayvanın da birer canlı olduğunu ve her koşulda oda bir can olduğunu çizgisini iyi belirten bir öykü

Eksi yerçekimi öyküsü

Öykünün anlatım tarzı ve biçimi diğer öykülerden daha farklı örneklendirmeler Tankut Bey in resmiyeti öyküye bir soğuk hava büründürmüştür onun da güvenlik bakanlığında çalıştığından olsa gerek ama F. Karakteri öykünün sertliğini gerektigi kadar yumuşatmamıştır Ve F. Karakteri gezi olaylarını hatırlatan bir öyküye evrilmiştir öykünün sonu ilginç bir sonla bitmiştir

Öykülerinde içerde ve dışarda bir gözlemci ve gözlenen var pencerenin içerisi ve arkası gibi ve öyküleri hep tarlada tütün kokusu sinmiştir ve kırsaldaki işçi emekçi kesimlerin sıradan köy hayatını anlatmıştır ve öykülerinin içinde başka bir öykü başlığı öyküyüleri çeşitlendirmiş olup saçaklarını genişletmiştir. Öyküleri şiirsel bir dile yazılmıştır ve öykülerindeki” canavar”karakteri hep bir korku ve bir gizem katmıştır ve öykülerin çoğunda çocukluğuna olan özlemine karakterlerde mevcut bulmuş olup ve daha çok çocukluk yıllarını anlatı olarak seçmiştir o saf güzel sözcüklerle özdeşleştirmiştir

KİTAPTAN ALINTILAR

“aç kaldıkça daha çok üşümeye , üşüdükçe birbirimizden nefret etmeye başladık” s.71

Sarenur Gökben

Anne ve dedesi ile yaşayan akıllı, öncelikleri olan, vurduymaz görünse de duyarlı bir gencin, Bedrettin’in kendisi tarafından anlatılan öyküsü. Okumaya düşkün, dedesi ve arkadaşının da okuma açısından yönlendirdikleri bir kişi. Gerek konuşma/yazma dili gerekse çevresindekileri tanımlama açısından genç bakışlı bir öykü. Aile, arkadaş ilişkileri, bağları çok naif şekilde anlatılmış. Gizemli bir şekilde hayatına giren, onu gözleyen, gözetleyen, yaşamını değiştiren kişinin, öldüğünü sandığı babası olması üzerine kurgulanmış. Türkiye’deki sosyal olaylar, dedenin gençliği, hapse düşmesi, annenin gençliği, öğrenci olayları kurgu içinde yer almış. Okuyanlara bu durumların tanıdık gelmesi kişiyi öykü içine daha çok sokuyor. Gizemli, merak uyandıran kurgu babayı tanıması ile çözülüyor. Başlangıçta bir katilin anne babasını öldürdüğü çocukla kurduğu duygusal bağ “öldürerek var olan birisinin yaşamak için birisinin varlığına ihtiyaç duyan başka bir kişiliğe dönüşümü” babası için geçerli olmuyor. Öfkenin, öldürme arzusunun kırmızısı içinde babası bu yolu kapatıyor, Bedo da bunu fark edip tekrar eski yaşamına dönüşüyor.

Anlatım dili çok akıcı, esprili, sürükleyici ve sorgulatici. İzmir’li olarak, mekanlar, yerler çok tanıdık.